

Pet, 28-11-2025, 20:00:34

Lektori o sebi i drugi o njima (1.)

Objavljeno: 24. kolovoza 2025.

10 komentara

Lektori o sebi i drugi o njima

N etko se u Zakon o hrvatskom jeziku (NN, 14/2024.) dosjetio uvrstiti lektore i lektorske usluge, a lektori hrvatskoga jezika pozdravili taj postupak misleći da će se napokon poboljšati njihov status i razriješiti barem dio problema, nelogičnosti i nejasnoća kojima je obilježeno njihovo zanimanje. Zasad posebnih pomaka nema, ali srećom, oni koji tisuće kartica bilo kakva teksta mogu čitati rascjepkano i „točkasto“, katkad doslovno slovo po slovo, riječ po riječ, rečenicu po rečenicu... pa sve ponovno... i pritom ispravljati i gramatičke i pravopisne i leksičke i logičke pogreške – uglavnom znaju što znači biti strpljivi.

Vijeće za hrvatski jezik, koje je prema Zakonu o hrvatskom jeziku zamišljeno kao savjetodavno tijelo Vlade RH čiji je rad usmjeren na skrb o hrvatskom jeziku, trenutno je posvećeno pripremi Nacionalnoga plana hrvatske jezične politike s popisom prioriteta ciljeva i mjera koji se odnose na zaštitu, osiguranje slobode uporabe i poticanje razvoja hrvatskoga jezika. U razgovoru za Portal HKV-a 3. veljače 2025. predsjednik Vijeća prof. dr. sc. Marko Tadić naveo je da su neka područja Nacionalnoga plana već okvirno definirana, a među njima i jedno koje se odnosi na lektore: „promicanje uporabe hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi: lektoriranje službenih dokumenata i uspostava lektorske službe“ (v. OVDJE). Vlada bi Nacionalni plan trebala donijeti do 15. veljače 2026., a tek nakon toga, smatraju lektori, možda će se nešto „sitnih koracima“ početi mijenjati i u odnosu na njih i njihovu struku.

U široj pak javnosti, nakon što ju je uzburkala sama najava Zakona o hrvatskom jeziku, sve se stišalo kad je Zakon donesen i on se danas samo usput spominje (zašto je to tako, ovdje ne ćemo objašnjavati), a na lektore je većina i zaboravila. I među najvećim kritičarima, donedavno zabrinutima da će se zbog spomena lektora u tom zakonu odjednom ili početi izmišljati silan broj radnih mjesta za neradnike ili uvesti jezična policija, utihnule su sve priče i prije nego što su se uspjeli dogovoriti – šale se lektori koji su pratili što se sve o njima javno govorilo i pisalo – je li tu riječ o nepotrebnosti vojsci običnih lijenčina ili plaćeničkim odredima opasnih namjera.

Doista, tko su ti lektori? Što oni rade? Trebaju li nam? Treba li ih se bojati? Kakve probleme imaju? Što im donosi novo doba i kako ih pripremiti za nove društvene i tehnološke izazove? Kako poboljšati status lektorske struke? Pokušat ćemo to doznati u razgovoru sa samim lektorima, ali i s mjerodavnim stručnjacima i drugim upućenim sugovornicima, a zasad ćemo pobrojiti ono što znamo.

Lektori u Zakonu o hrvatskom jeziku

O lektorima i lekturi pisali smo na Portalu HKV-a u kolovozu 2023. (v. OVDJE), kad je nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom jeziku bio u javnoj raspravi. Upozorili smo pritom na neke stručne, strukovne i institucijske probleme kojima je opterećeno to zanimanje. Od toga teksta prošle su dvije godine, 15. veljače 2024. stupio je na snagu Zakon o hrvatskom jeziku, no zasad ne vidimo promjene.

Prema Zakonu o hrvatskom jeziku (10. članak), sva tijela državne vlasti i državne uprave i druga javnopravna tijela u Hrvatskoj „dužna su na hrvatskome standardnom jeziku osigurati jezično uređenje normativnih akata, akata strateškoga planiranja, službenih publikacija i njihovih priloga te izvješća i drugih dokumenata iz svoje nadležnosti“, a za te bi poslove trebali zaposliti lektore ili osigurati vanjsku lektorsku uslugu.

Lektori u tijelima državne vlasti i državne uprave, propisuje Zakon, surađivat će s Vijećem za hrvatski jezik „kako bi se osigurala terminološka ujednačenost hrvatskoga standardnog jezika u službenim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini“.

Trenutačno nema potvrde što se u tom smislu učinilo i je li se uopće što učinilo, no možda je to i dobro, uvjeravaju nas lektori s kojima smo razgovarali, jer bi prije dodatnih zapošljavanja trebalo poboljšati lektorski status i riješiti probleme na koje upozoravamo. Koliko će u tom pomoći Nacionalni plan hrvatske jezične politike, ni sami ne znaju.

Neriješena pitanja

HR kalendar

- o 28. studenoga 1852. rođen Nikola Mašić
- o 28. studenoga 1867. rođen fra Radoslav Glavaš
- o 28. studenoga 1920. izborni dan za Ustavotvornu skupštinu
- o 28. studenoga 1941. rođen Željko Sabol
- o 28. studenoga 1949. umro Emilij Laszowski
- o 28. studenoga 1977. umro Krsto Špoljar
- o 28. studenoga 1991. – ratna zbiljanja
- o 29. studenoga 1714. umro Jerolim Kavanjin

Pretraži hkv.hr

POBOLJŠAO Google

Kontakti

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

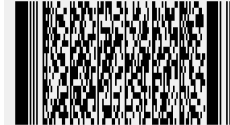
Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

Potpora

Svoju članarinu ili potporu za Portal HKV-a možete uplatiti i skeniranjem koda.

Otvorite svoje mobilno bankarstvo i skenirajte kod. Unesite željeni novčani iznos. U opisu plaćanja navedite je li riječ o članarini ili donaciji za Portal HKV-a.

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o prilozima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

AKT

AKT d.o.o.
knjigovodstvo i porezne usluge

01/370-8106
akt@zg.t-com.hr

Sokolska 37
Zagreb

S HKV-om OD POČETKA!

Poveznice

P.I.P. NAKLADA PAVIČIĆ

HKZ u Švicarskoj

OBNOVA

Istoga dana kada smo na Portalu HKV-a prije dvije godine pisali o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2025. – NKD 2025. Naime, prema NKD-u 2007. lektorske su usluge bile u razredu „82.19 – Fotokopiranje, priprema dokumenata i ostale specijalizirane uredske pomoćne djelatnosti“, što su lektori smatrali neobičnim, nelogičnim i nepravедnim, pa su se nadali da bi se to napokon moglo promijeniti u novoj klasifikaciji, u kojoj bi lektura bila uvrštena u stručne djelatnosti.

Nažalost, u NKD-u 2025. lektura je ponovno među uredskim administrativnim i pomoćnim djelatnostima, a na komentar tijekom javne rasprave da je to potrebno ispraviti jer nanosi izravnu štetu onima koji se profesionalno bave tim poslom, degradirajući ih kao stručnjake, ali da se tako degradira i sama usluga na tržištu u smislu postavljanja korektnе cijene, Državni zavod za statistiku odgovorio je da „promjene u strukturi klasifikacije nacionalne verzije nisu moguće jer bi se time narušila usporedivost statističkih podataka kao i usklađenost službene statistike Republike Hrvatske s europskim statističkim sustavom“ (v. OVDJE).

Osim te nelogičnosti oko razredbe lekture, u dvije godine nije se ništa posebno promijenilo ni u odnosu na druge probleme o kojima smo pisali. Na nacionalnoj razini i dalje nije utvrđeno ni što lektura točno uključuje (opis posla; kakve je sve pogreške lektor dužan ispraviti), ni tko se sve tim poslom može baviti (znanja, kompetencije, kvalifikacija), ni kojim bi se normativnim priručnicima trebao služiti u svojem radu (trenutačno se lektori služe različitim izdanjima gramatika, pravopisâ i rječnikâ, različitih autora i izdavača). Strpljivost je vrлина!

Irena Šupuković

(nastavlja se)

Tekst je dio niza „Lektori o sebi i drugi o njima“, a na Portalu HKV-a objavljen je u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Prenošenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autoričina imena.

Povezano

- Lektori o sebi i drugi o njima (2.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (3.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (4.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (5.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (6.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (7.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (8.)
- Lektori o sebi i drugi o njima (9.)

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

Najpopularnije ženske cipele zimi.

ecoloal.com

KUPI ODMAH

a day ago · 1 comment

Macron najavio dobrovoljni vojni rok od 10 mjeseci

3 days ago · 5 comment

Lavrov: Mirovni plan mora odražavati du